

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Virtutibus R. P. Bernardi Colnagi E Societate Jesu Libri Duo

Paullin, Johannes

[Monachii], 1662

Cap XIV. Illibata mentis corporisque Virginitas, cælestibus recreata
spectaculis, & vaticinijs clara.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44152

CAPUT XIV.

*Illibata mentis corporisque Virginitas
caelestibus recreata spectaculis,
& vaticinijs cla-*

ra.

§. I.

FAs sit nobis Angelicam dicere Bernar- *Virgo mo-*
di castimoniam; quia tam rara inter *ritur.*
homines, & supra consuetum natu-
rae modum egressa. Illibatum corporis
mentisque pudorem à puero servavit, ne-
que ullas in animum admisit voluptatis
sordidæ cogitationes, ut sanctè affirmasse
Leonardum Capannam initio commemora-
vimus.

Locuples ipse nobis Bernardus esse
potest testis, quando in concione ad eorum,
qui veluti carnis mancipia virginitatem
humanis viribus superiorem putant, confu-
tandâ omnino sordidam falsamque opinio-
nem, divina potius impulsione, quàm ex de-
stinato, ingenuè exclamavit. Et ego, quæ
DEI gratia est, Virgo sum; Virgo, inquam,
sum; etsi homo ceterà mortalis non secus,

T 3

ac

ac vos, & quidem peccator. Amicō quoque, cui præ ceteris arcana mentis & concessas è cælo dotes exponere amabat, candidè falsus est, se divino munere virginum pudicitiaæ florem servasse semper intactum,

§. II.

Quid libido monstri esset, ignarus.

Urgebat fortè Bernardum salutis alienæ cupiditas, ut ex suggesto contra peccatum libidinis malum tonaret. At concionem paranti, quid, quòue ordine dicendum, non occurrebat: unde inciperet, ubi definiret nescius; ignorabat scilicet, quid sceleris esset, quidque in hoc genere vitij lateret, cujus causâ divinæ humanæque leges tam enormiter violarentur. ita amico conquestus, quid sibi in hoc rerum articulo faciendum esset, consilium expetiit. Nimirum Angelo propior, quàm homini, eoque dignior admiratione, quò frequentior eorum perditis etiam mortalibus ei fuit agendi necessitas.

Miratur, sacratos Deo homines hoc vitio infestari.

Quia ergo nesciebat ipse, quid esset carnis petulantia, vel lapsus, atque alios omnes suo metiebarur pede, initio quidem capere vix poterat, etiam religiosis hominibus hanc scabiem adhærere, vel pestem esse

molestam. Ubi tamen post aliorum querelis technas dæmonis edoctus in simili luctâ opem flagitabatur, pro ea, qua erat in omnes insigni charitate, non modò preces fundebat, sed castitatem miro quodam modo sapius imperiebat.

*Præsentem
tamen af-
fert opem
impugna-
tis.*

§. III.

Convenerat Bernardum vir pius & sacro cuidam ordini adlectus, qui conquestus, se vehementer ab obscæno spiritu ad inhonestâ perurgeri, obsecrabat, ut suis apud Deum precibus victoriam in tam lubrico statu dubiaque pugnâ impetraret. At miratus initio Pater, impudicas Veneris faces etiam in sacros cætus involare; quòd crederet locum esse Cupidini non posse, ubi ferret pietatis studium, ubi friget focus, ubi sensus omnes suis tenentur sepimentis arctè clausi, ubi caro perpetuâ sui afflictatione domica spiritui subigitur; ubi denique animus virtutum flosculis studiose exornatur, negabat in hoc Dei viridario succrescere posse lappas spinâsque vitiorum. Nihilominus tamen spondit, se vires à divino Numine certanti fortiter non ægrè obtenturum, simulque cruce signatum, tactis utraque

T 4

que

*Cruce
flammae
Veneris ex-
tinguit.*

que manu lumbis casto amplexu strinxit, ac omnem momento citius flammam impudicitiae, velut affusâ aquâ, extinctam discussit, ejusque loco perfectum castitatis donum impressit, ut ne quidem scintilla libidinis superesset.

§. IV.

*Asmodaem
funiculo
caprivum
tenet ad
lecticam.*

Aliàs quoque nostræ Societatis hominem quendam in cubiculo Bernardi advenit funiculus, qui ad pedes lectuli dependebat. Quare arcanum curiosè indagarurus, quid hoc sibi vinculum velit, interrogat. Cui Bernardus, hoc laqueo adstrictum teneo *fornicationis spiritum*, ne vagus religiosam domum pererret, Deiq; servos inquietet. Hic alter cum risu, nugæ, inquit, sunt istæ, & anilia deliramenta. Hic funiculus ligare possit mures, ne te mordeant, dæmonem nunquam irreciendum, ne noceat, non frænabit: cui fugando lustralis aqua & id genus alia, divinitus sunt constituta; non verò hujusmodi fila nil admodum profutura. Ad hæc Bernardus: Falleris. Elisæi baculus in fugam dare potuit inferorum satellites. Et væ tibi! nisi arctissimè hoc funiculo jam nunc libido esset constricta; non minoribus, quàm Pâulus olim, incendijs

arderes, non parvo tuo periculo & dolore, quare boni consulas, oro, hunc Cerberum ne te mordeat, à me sic catenâ vinctum & exarmatum teneri. Nihilominus alter, Bernardum, ut rebatur, errorem deducturus, funem solvit, in frustra discerpit, & cum risu discedit. At vix aliquot passus confecerat, cum velut agmine facto irruunt nihil tale opinanti imagines Venereæ, & conjuratæ cupidinis acies, omni ex parte ad eò graviter infestæ, ut ejuscemodi rerum insuetus propè interitum, ipsâsque inferorum fauces se abesse ratus, ad Bernardum recurrere celeremque flagitare opem necesse habuerit.

Hic perhumaniter acceptum blandis solatus verbis, bono esse animo iussit, funiculum, ut potuit, resectum denuo restituit, Patrem suaviter amplexus est, & simul omnem nefandæ voluptatis flammam penitus extinxit.

§. V.

*Impudicus
adolescens*

Nec alius impunè tulit, strophium ^{strophium} virgineo Patris sudore olim imbutum, à ^{castissimi} sponsa lenocinio accepisse. Habuerat il- ^{Bernardi} lud matrona nobilis, & religiosè diu asser- ^{irreligiòsè} vaverat; sed domestica ancilla illud furri- ^{acceptū lu-} puit, ^{it vulnere.} in naso.

T 5

puit, & aliam furti in simulavit. Quæ cum innocentiam tueri suam aliter non valeret, faxint Superi, inquit, & Bernardus, ut ille in naso luculentum vulnus accipiat, qui strophium habet. neque fuit sine fulmine hoc femineum tonitru: nondum elapsâ semihorulâ furacis ancillæ amasius ad ipsas heræ fores in rixa provocatus, ad arma venit, & plagam in naso furti indicem tulit.

§. VI.

*Bernardus
castimonia
custos acer-
rimus.*

Qui verò in alijs impuras Veneris fa- ces restringere novit, in seipso, ne vel mi- nima unquam scintilla locum haberet, sum- mâ semper contentione sibi cavendum du- xit. Eam ob rem non modò exquisitissi- mis supplicijs innocentis & minimè refrac- tarij corporis membra perpetim subegit, ut suo loco referemus, verùm etiam castis ani- mum cogitationibus adeò cumulatè imple- vit, ut immundis neque locus quidem pul- lulandi remaneret. Feminarum alloquio severus censor ita sibi penitè interdidit, ut non nisi cum necessitas exposceret, & de rebus animæ profuturis loquendum esset, palàm, inque omnium conspectu, rarâque verecundiâ, & vultu ad religiosam gravita- tem composito, id ageret; quique aliàs ne

m

in viri ullius faciem defigebat oculos, in fæ-
mineos vultus nunquam aspiceret; sed in
terram assiduè depressos, ne quidem eleva-
ret, & pari modestiâ per plateas in omni vi-
tâ sic incederet.

Atque ut erat ipse castitatis amanti-^{Prepagator}
mus, ita quò ad illius amorem alios quoque ^{non indil-}
incenderet, mutuis sermonibus, epistolisque ^{gens,}
impensè studebat.

§. VII.

Quoniam ergo Bernardus & corpore &
animo cælestem imitatus munditiem, pro-
cul Veneris sordes, omnémque gravioris no-
xæ maculam tenere summo studio, quam-
diu vixit, unicè contendit, promissa in cælo
castis mentibus præmia, magna ex parte,
in antecessum adeptus esse videri potuit:
quando Deum non quidem *per lumen glo-*
riæ & revelata facie cum Beatis vidit; ocu-
lis tamen corporis mentisque sub humana
specie non semel tantùm, atque in cumu-
lum felicitatis, Magnâ Matrem, aliósq; Di-
vos sæpe habuit adspectabiles.

Multa jam suprâ commemoravimus.
Unum alterúmque hoc loco subijciemus.
Brivius Cremonæ Præsul, sæpe jam nobis
honoris causâ nominatus, extra dubium
ha-

*Christus
in sacra
videt ho-
stia.*

habuit, per frequenter Bernardo sacrificans
Servatorem humanâ specie in sacrata ho-
stia spectabilem fuisse, aiebátque se eam a-
nimo concepisse sententiam, quòd Bernar-
dus inter litandum non rarò fuerit extra
se positus, in DEVM abreptus, & sine sen-
su: frequenter etiam ita sacram tractaverit
hostiam, quasi ex ære foret, ut ea procul du-
bio in frustra comminuenda fuerit, nisi pro
exigua panis crustula ad spectabilem Chri-
stum contrectasset.

§. VIII.

*Formâ ele-
gantissimi
inuenis.*

Indubitata res est, cum in sacrificio
quondam de more sacra litanti hostia su-
menda esset, Deum hominem formâ ele-
gantissimi juvenis conspicuum adfuisse. Te-
nebat ergò Pater non jam in manibus vela-
tum sub panis specie Christum, sed ipsam
cæli pulchritudinem oculis mortalibus con-
templandam, quare multo tempore hujus
spectaculi amœnitate recreatus, animæ fa-
mem non nisi Angelicâ dape extinguen-
dam tandem etiam explere ardebat: quod
quia non licuit, Christo nondum sub panis
nube, veluti intra velum, recepto, coactus
supplicibus votis hos cæli favores nimium
prolixos deprecari. *Non amplius Domine, non*

amplius, identidem ingeminabat. *Quomodo ad plenum tua satiabor divinitate? quo pacto intra mea te viscera sumam sub hac formâ? Redi obsecro, redi sub sacratæ figuram hostiæ, redde te sacrosanctis mysterijs, & consolare animam, sicut oculos mirificâ voluptate beâstifi.* In hunc modum Christo sacratis speciebus denuo se occultante, ipse insolito pietatis ardore succensus, sacram synaxin sumere in promptu habuit.

§. IX.

Iam verò si nihil non vider, qui videntem omnia vider, nihilque ignorat, qui scientem omnia novit, quid mirum, quod Bernardus futura & longè posita, ac denique ipsos mortalium cogitatus, quibus nihil est rectius, sæpissime perspectos habuerit, vates simul, & cordium inspector? Etsi quidem nonnulla alibi occurrant, hîc tamen placent paucula hujus rei argumenta in medium afferre.

Seriò gravitèrque agebatur de contrahendo inter illustrem Virginem Joannam ^{Nobilem sponsam} Requeseniam, & magni nominis Virum ^{Christo nupturam} matrimonio; jamque res ab omnibus utrinque pro confecta habebatur; Bernardus ^{prædicat.} tamen noster de cælo edoctus liberè edixit,

xit, Joannam nullo modo nupturam mortalium sponso, sed Christo, immortalis Deo, in manus conventuram, consecratam virginitate inter Moniales usque ad vitæ finem acturam; quin & cruciatuum S. Agathæ Martyris fore participem. Neque secus evenit, quam vaticinatus erat Pater: Sponsalibus incertum quâ de causâ, dissolutis, virgo Monasticam amplexa vitam, vora nuncupavit, post paullo diro gangrænæ malum pectore laniata immanes dolores virili patientia exantlavit, atque ad sponsum præclaris exornata virtutibus transivit.

Mulier fuit, quæ in primo matrimonio quinque filias susceperat. Hæc in secundo percupida mares gignere Bernardi preces poposcit, cui ille: Non unum, sed omnino septem, paritura es masculos. Secuturis itaque annis toridem enixa pueros mariti gaudium & Bernardi vaticinium explevit, numerum tamen non excessit.

§. X.

Templum Paravij eâ tempestate Collegium habuit
Societati nostra Societas, cui splendidissimum magnis
adificatum sumptibus templum parabatur. Fortè il-
ab eadem lac iter habebat Bernardus noster, cum Pa-
deferendū ter Jacobus Lambertengus id loci Rector
vaticina- illi
tur.

illi nobilem omnino fabricam & pretiosa
 marmora artifice manu scitè elaborata o-
 stendit, atque, hoc insigne templum pro
 DEI gloria, & Patavinorum solatio proxi-
 mè aperiendum. Circuibat interea Bernar-
 dus, omnia diligenter oculis lustrans: tan-
 dem solutus in amaras lacrimas: *non erit
 hoc: ô Patres, ait, non erit hoc templum Socie-
 tatis: non illud vos habitabitis: alijs para-
 ta est hæc elegans structura; nos eam, ante-
 quam aperiatur, deseremus: nostris sacrificijs
 hæc aræ non initiabuntur, sed alienis. Qui
 arbores suis quandoque floribus auctor naturæ
 exuit, & nos hoc eximio laborum nostrorum flo-
 re spoliabit.* Hæc ubi dixit, frena laxavit
 lacrimis. Quotquot præsentès aderant, tam-
 tristi denunciatione attoniti nesciebant, quid
 sibi vellet prædictio. Verùm haud multò
 post, cum in eo esset, ut templum pandere-
 tur, Societas è Venetorum ditione Majorum
 imperio exire iussa, illudque deserere coacta
 est. Ita Reverendissimus Poggius Luccensis,
 tunc Paravij Canonicus, post Ripæ Tran-
 sonæ Episcopus, qui varicinium hoc ex Ber-
 nardi ore coràm excepit, testis locuples
 asseveravit,

§. XI.

Perinde autem fuit Bernardo & furura
prædicere, & longè posita velut è vicino &
coràm intueri.

Fortè is secundùm litrus maris in Mes-
sanae portu incedebat, cùm repentè in genua
provoluitur, simul & comitem, ut idem fa-
ciat, monet: fundendas scilicet esse preces
pro homine ab inimicis in urbe id tempo-
ris occiso. Paruit ille non ignarus, Bernar-
do etiam procùl remora palàm esse. Ubi
ad urbem ventum est, intellexit cædem eod-
dem momento, quo Pater duobus passuum
millibus absens dixerat, patraram.

§. XII.

In magno metu jacebat Catana univer-
sa, quòd sub auroram multæ Turcarum na-
ves expansis velis mare vicinum pervagari
conspicerentur. In ea trepidatione amicus
quidam Bernardum, quem fortè obvium ha-
buit, de periculo & Urbis consternatione
monuit. Cui ille, ut mœrorem abstergeret,
blandum arridens, non petit hæc lictora
classis inimica; sed aliò vela facit. Brevi
quidem eodem modo ipsis S. Martini ferijs

*Classè Tur-
cicam Ca-
tanae vici-
nam aliò
vela flexu-
ram signi-
ficat.*

se in conspectum dabit, propius tamen
hand accedet. Quæ omnia ad unguem eve-
nisse læta civitas vidit, & admirata est.

§. XIII.

Cum noster aliquis, ne morientem ma-
trem intolerabili doloris sensu spectare coge-
retur, à tam tristi luctantis cum morte spe-
taculo ex paterna domo ad Collegium se-
recepisset, Bernardum precatus, ut felicem
matri obitum impetraret; nihil quidem ille
respondit; sed turbatus animo, matrem, ma-
trem ingeminabat, deficiente sensim voce,
donec intra quadrantem horæ in eodem hæ-
rens vestigio, velut in statuam obriguit, alto
& lacrimabili silentio. Tandem velut è so-
mno vigil, Bene habet, inquit: mater eva-
sit. Alter vero: quid ais, Pater? evasit ma-
ter? mortuam vis dicere. At Bernardus: li-
bera est: hoc morbo fati non conceder. Et
ita se rem habere comperit filius, quando
nunciatum est, eo ipso tempore matrem, ve-
lut è mortis faucibus ereptam, convalescere
cepisse.

§. XIV.

Ascenerium S. Placidi D. Benedicto
Sacrum quinque leucis Messanâ abest; ad hoc

*Juvenem
procūl è
scalis lapsū
at incolu-
mem de-
nunciat.*

ex itinere delatus, & à Religiosis illius loci viris eximia reverentiæ & charitatis significatione exceptus est Bernardus. Misericorditer fortè, qui Prioris, quod ajunt, munere fungebatur, juvenem Monachum, ut in vitrea ampullâ vinum hospiti recreando è cella properè afferret. Dum is graviter mandata exequitur, Bernardus ad adstantes conversus Patres, inquit, quem misistis hauriendo vino fraterculum, jam charitatis & obediencie tulit pretium: modò enim labente vestigio per scalias præcepit, nullo tamen viri vinique damno. Enimvero ita se rem habere, qui spectatum accurrerant, non sine admiratione & gaudio cognoverunt.

§. XV.

*Mauritanam servā
à Christo
alienissimā
manus daturam,
& sacro fonte
tingendam
diu antè
hero prædicat.*

Josepho Anselmo serva erat inter Mauritanos nata, à Christianis sacris usque adeo aliena, ut neque nomen æquo ferre possent animo. Angebat ea res vehementer Anselmum, qui mancipium ad fidei lucem tantò potentius invitabar, quanto illud impotentius abhorrebat. Transibat fortè Milerum Bernardus; quem mox in portu exceptum, Anselmus domum suam deduxit, & ut apud amicum sibi in primis charum, de pertinacia Mauræ coram adstantis prolixè questus est.

Erant

Erat eo in loco porta laminis ferreis nigricantibusque inducta. Itaque Bernardus; Domine, inquit, sicut ferruginea hæc porta nigricat, ita vestræ servæ corpus, at verò erit, cum candicabit animus. Inde Romam profectus frequentibus litteris commendabat Anselmo Mauram corpore fuscam, corde candidam. Mirum dictu! haud multò post serva, farali correpra morbo, summis votis sacro tingi fonte expetijt, eoque vix tincta, extincta est, & animo supra nives candido ad cælum evolavit: quod tandiu antè Bernardus & senserat, & dixerat.

§. XVI.

Messanæ accidit, ut quatuor nostri ordinis juvenes Joannes Renda, Andreas Eudæmon Joannes, Hugo Grifit, & Alexander Nevola, omnes Philosophiæ auditores, animi pijs sermonibus relaxaturi confiderent. His adjunxit se Bernardus, & molli-ter arridens ad Joannem Rendam; Frater inquit, nisi me fallo, vehementer properas scribendo litteras. Macte animi, primus omnium obtinebis, quod efflictim petis. Deinde ad reliquos conversus, Andrea, tu proximus eris: tertium locum Hugo tibi vendicat: postremum Alexander.

V 2

His

His autem involucris verborum usus per litteras inflammata cæli desideria intollexit, & mortis nuncium. Neque alio ordine diem clausere extremum, ac Bernardus dixit, quod hodièque superstes Alexander, vir doctrinâ & virtute conspicuus, suo testimonio consignat.

§. XVII.

*De puero
nondum
nato Socie-
tatis in-
gressum
prædicat.*

Hieronymum Justinianum, antè etiam quàm aspiceret hanc lucem, divinitus didicit, Societatem nostram ingressurum. Cùm enim Mater adhuc illo gravida percuperet, ut filius natus major, qui Panormi degebat, Deo in sacrâ quadam familiâ se consecraret; Bernardus, minimè, inquit, ille, quem tuo destinasti suffragio, religiosam amplectetur vitam, sed quem adhuc intra tua clausum viscera gestas, suo Deus calculo designavit. Dies dicti veritatem aperuit.

§. XVIII.

*Nominem
alium è So-
cietate di-
mittendum
malâque
morte peri-
turam.*

Sacerdos erat è nostris Joannes Baptista Marinus Collegio Catanensi datus Minister, quem plerique omnes inter probos & religiosos viros accensebant. De hoc tamen Bernardus liberè pronunciavit, è Socie-

clerice dimittendum, & infelici fine vitam clausurum. Haud multò post, quàm Societatis vestem exuit, Messanæ ad paternas ædes cum intempestâ nocte tenderet, à fratre glande plumbeâ trajectus obiit, & inhumatus canibus in prædam cessit, qui cadaver frustillarim devoraverant, claro omnibus documento, sacras familias, nec sine scelere, nec impunè à desertoribus contemni.

§. XIX.

Invitatus ad virum nobilem, Januario *Ægroto san-* nomen erat, ut morti jam vicinum vise- *nitatem,* ter, allatis secum S. Januarij lipsanis, ecce, *Et nisi sce-* inquit, Domine Januari; Te sanctus Janua- *leratam* ritus pristinæ vult reddere sanitati. Tu fac, *vitam e-* ut flagitiosam emendes vitam: si ad pristina *mendet,* redieris, scito infelicem tibi mortem impen- *infelicem* dere. Rediit ille ad ingenium, tandem à *obitum.* servis turpiter occisus, malam vitæ periodum pessimæ mortis puncto absolvit.

Obfuit huic non immeritò, fidem dictis Bernardi non habuisse: alteri profuit, *Captivita-* dicto audientem fuisse. Cum enim moni- *tem præs-* tus ab illo esset, ne in eâ pernoctaret do- *us avertit.* mo, quâ consuèsser; sed aliò commigra- ret; paruiſſerque lubens, & ignarus tamen, quâ de causâ eam noctem alibi transegisset;

fer; postero marè didicit, divino id confilio factum, quando omnes, quotquot illam incolebant, ea nocte in vincula datos intellexit.

§. XX.

*Mantuani
Ducis libe-
ris brevem
Principatū
vaticina-
tur.*

Serenissimus Mantuæ Dux Vincentius Gonzaga, uti erat liberorum, qui in Ducatu succederent, percupidus; ita voti compos factus Bernardo nostro, quem id loci conditionibus sacris ad populum habendis ad se mitti petierat, quatuor Principes filios stitit, eosque ut fausta precatione, ac salutaribus monitis ante discessum muniret beatæque magnis precibus rogavit. At Pater diu multumque tergiversatus pandere noluit, quod de cælo jam noverat hisce Principibus eventurum, ut scilicet sine prole omnes è vita decederent. Compulsus tamen amicâ vi Ducis blandum arrisit, ac formato S. Crucis signo ad Principes conversus: *parùm* inquit, *pro singulis convenit, parùm pro sin-* *gulis.* Quod nemo id temporis satis intellexit, venientibus annis omnes; hodièque Mantuani non sine tenerâ in Bernardum pietate commemorant: quando hi quatuor Principes suo quisque ordine Ducatum adijt, sed sine hærede defunctus successori tradidit, nullus tenuit.

§. XXI.

§. XXI.

Rogatus aliquando, ut pro parvulo preces funderet, cui venter nimium quantum inrumuerat; blandè arridens: *Paradisus*, inquit, *Paradisus*. Et verò in eo morbo parvulus exspiravit, dubio procul adeptus Paradisum. *Infanti mortem.*

Aliàs grassante in Catanensium liberis pustularum, seu variolarum lue, Bernardo supplex fuit una matronarum, ut hanc à suis filiolis contagionem precibus arceret: quam ille bono esse animo iussit, intercessis tamen verbis & sententijs: *non nascentur illis; nunc non, ajebat, majoribus, parvula.* Itaque immunes à pustulis tunc quidem evasere: at ubi septennium attigerant, eruperunt pustulæ; sed neque magnæ, neque periculosæ. *Aliis immunitatē à variolis.*

Et verò tam frequentes erant, tamque indubitatae fidei Bernardi prædictiones, ut sive de infirmitate, vel salute, aut morte, sive de fæcunditate & prole, aliisque de rebus incertis interrogatus responsa daret, quidquid diceret, pro vaticinio esset. *Quidquid dicit, instar oraculi est.*

Secretos animorum recessus pervadit.

Perfæpe etiam ex immenso divinitatis speculo tantum arcanae lucis hausit, ut reconditos animorum recessus penetraret, atque abstrusas cogitationes, soli Deo notas, velut in membranâ vel tabulâ expressas pernosceret. Ejus rei documenta etsi plura suppetant, unum alterumve ceteris admirabilius hîc attexere placet.

Curionis dubitationem.

Advolaverat ad Collegium Catanense Sacerdos rusticanae plebis Curio, ex pago aliquot leucis ab Urbe dissito, ut à P. Bernardo ad explicandos in fortuito quodam inventu conscientiae nodos consilium rogeret. At is, nescio quibus alijs præpeditus studijs, per Janitorem homini renunciavit, rediret modò domum suam, alio opus non fore. Discessit quidem ille; sed ægro adhuc animo, & quid ageret perplexo. Bernardus verò lapsis aliquot diebus litteras ad eundem exaravit, inque illis casum, cujus causâ venerat, exposuit, singula quæ mente conceperat, & hucusque clausâ tenuerat, dubia enodavit, quid facto opus esset, edocuit, atque ita omnem exemit dubitationem, ut Sacerdoti Bernardus deinceps veluti homo divinus in summâ veneratione esset, utpote qui rem non nisi Deo sibi que notam utique divinitus cognovisset.

9. XXIII.

§. XXIII.

Accesserat puella ad Bernardum, ut *Puella peccatum.*
 pro oculorum sanitate ejus precibus restitu-
 ra gratam se exhiberet: Cui Pater non ma-
 gni quidem, arcani tamen facinoris, consci-
 us, *quid de vicini gallina factum?* Hic illa
 rubore suffusa, quod mortalium nemo no-
 verat, Patri tamen divinitus patefactum ni-
 hil dubitans, ingenuè fassa est, gallinam à se
 occisam, & è domo ejectam; cujus deinde
 pretium sic à Bernardo jussa vicino dextrè fi-
 delitèrque persolvit.

Perebat nonnemo perditis opem ocu- *Flagitiosè*
 lis à Bernardo; at ille hominem intuitus, e- *hominis o-*
 um gravius animi cæcitate premi perspexit, *dium inve-*
 ideòque ut apud Sacerdotem suam mentem *teratum in-*
 prius exhomologesi sanaret, deinde oculis *corde latè,*
 medelam quæreret, imperavit. Fecit ille *pernoscit.*
 quidem, ut jussus erat; sed rursus serio
 gravitèrque monuit Pater, antè oculos men-
 tis quàm corporis, quàm premerentur, caligi-
 ne detersâ, serenaret. quod ubi secundùm
 tertiumque præstitisset, & sua quidem opi-
 nione gnaviter & cordatè; nihilo tamen mi-
 nus perfecit, idèmq; seu consilium, seu
 mandarum, jam sibi quartum inculcari au-
 didit. Itaque altiùs in se ipsum descendens
 nescio quas odij & rancoris reliquias, nun-
 quam

quam antè id in sacro tribunali expositas, apprehendit, aperuit, deposuit; atque ita bonæ spei plenus ad Bernardum redijt: qui dato in manus cariophyllo iussit illud S. Antonio Patavino deferre, & suo mittentis nomine medicinam oculis rogare: rogavit & obtinuit.

§. XXIV.

Occulta quidem istorum perspexit scelerata: unius quoque æternam à morte damnationem.

Mater erat, cūjus filius repente ab inimicis oppressus vitam in sceleribus actam infeliciter absolvit. Hæc rogabat Bernardum sibi ut aperiret, quo loco res filij essent. At ille tametsi plures orando dies exegit, nullo tamen verbulo quærenti respondere voluit, mæsto scilicet silentio infanda illius supplicia satis declarans. Amicorum verò alicui in paucis charo, sic efflictim postulanti, hominem æternis addictum esse pœnis affirmavit, quem nempe inter sacrificandum terra specie formidabilem conspexisset.

CA-